

Emma Skog

**YHTEISÖPEDAGOGIEN AJATUKSIA
TAIDE- JA LUONTOLÄHTÖISTEN ME-
NETELMIEN KÄYTÖSTÄ TULEVAI-
SUUDEN TYÖSSÄ**

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogikoulutus

2022

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Emma Skog	Yhteisöpedagogi (AMK)	Toukokuu 2022
Opinnäytetyön nimi		33 sivua
Yhteisöpedagogien ajatuksia taide- ja luontolähtöisten menetelmien käytöstä tulevaisuuden työssä		3 liitesivua
Toimeksiantaja		
Parasta Etelä-Savoon -hanke		
Ohjaaja		
Laura Hokkanen		
Tiivistelmä		
<p>Tämä opinnäytetyö käsittelee yhteisöpedagogiopiskelijoiden näkemyksiä taide- ja luontolähtöisten menetelmien käytöstä osana tulevaisuuden työtä. Opiskelijat ovat osallistuneet Parasta Etelä -Savoon hankkeeseen. Tutkimuksen aineisto kerättiin haastattelemalla opiskelijoita sähköpostitse. Opinnäytetyön tutkimuksen teemat ovat: millaisena opiskelijat näkevät tulevaisuuden yhteisöpedagogin työn, miten tulevaisuuden taitoja hyödynnetään yhteisöpedagogin työkentällä, miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa tulevaisuuden osaamista sekä miten Parasta Etelä-Savoon -hanke vastaa tulevaisuuden osaamisen kouluttamiseen.</p>		
<p>Parasta Etelä-Savoon oli Euroopan sosiaalirahaston rahoittama hanke, jonka tavoitteita olivat edistää hyvinvointia lisäävien taide- kulttuuri- ja luontolähtöisten menetelmien osaamista ja hyödyntämistä sosiaali- ja terveystalouden sekä kasvatus- ja nuorisopalveluiden alan työntekijöille ja opiskelijoille. Lisäksi tavoitteena oli pyrkiä keräämään tietoa siitä, mitä edellytyksiä toimintamallien lisääminen vaatii sekä mikä oli kehitettäviä ja mitkä toimivia malleja. Tarkoituksena oli juurruttaa toimintamallien hyödyntämistä ja lisätä osallistujien taitoja tarkastella menetelmien hyvinvointivaikutuksia.</p>		
<p>Taide- ja luontolähtöinen toiminta lisää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Vaikutukset ovat rauhoittavia, rentouttavia ja virkistäviä. Hyvinvointivaikutuksia ovat mm. stressin väheneminen, fyysisen ja psyykkisen terveyden edistäminen, yksinäisyyden vähentyminen sekä mielen sairauksien ennaltaehkäisy. World Economic Forum (WEF) on analyysissään listannut luovuuden yhdeksi kymmenestä tulevaisuuden osaamistarpeeksi. Tulevaisuudessa olisi tärkeää rohkaista luovuuteen ja improvisointiin uusien innovaatioiden toivossa.</p>		
<p>Opinnäytetyössä selviää, että opiskelijat näkevät luonto- ja taidelähtöisten menetelmien hallinnan tärkeänä osana tulevaisuuden taitoja. Heistä luonto- ja taidelähtöiset menetelmät tukevat kaikkia WEF:n listaamia tulevaisuuden osaamistarpeita. Menetelmillä nämä osaamistarpeet ovat helpompi saavuttaa. Nämä menetelmät ovat erittäin ajankohtaisia hyvinvointivaikutustensa vuoksi. Yhteisöpedagogikoulutus antaa opiskelijoiden mielestä riittävää pohjaa menetelmien osaamiselle. Kuitenkin nähdään, että Parasta Etelä-Savoon – hankkeen kaltaiset hankkeet ovat tärkeä lisä tukemaan osaamisen kehittämistä. Tutkimuksessa nousee esiin, että opiskelijan oma kiinnostus on tärkeässä roolissa menetelmien hyödyntämiselle. Kaikki eivät näe luonto- ja taidelähtöisiä menetelmiä tärkeänä osana yhteisöpedagogin koulutusta.</p>		
Asiasanat		

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

yhteisöpedagogi, tulevaisuuden työ, taide- ja luontolähtöiset menetelmät

Author (authors)	Degree	Time
Emma Skog	Bachelor of Humanities	May 2022
Thesis title		33 pages
Community educators' thoughts on the use of art and nature-oriented methods in future work		3 pages of appendices
Commissioned by		
Parasta Etelä-Savoon -hanke		
Supervisor		
Laura Hokkanen		
Abstract		
<p>The thesis examines the views of community educator students on the utilization of art- and nature-oriented methods as part of future work. The students have participated in the Parasta Etelä-Savoon project. The research material was collected by interviewing the students by e-mail. The themes of the study are: How do students perceive the future community educators' work, how will the future skills be utilized in the community educators' work, how are art- and nature-oriented methods a part of future competence and how does the Parasta Etelä-Savoon project respond to future competence training needs.</p>		
<p>The Parasta Etelä-Savoon project was funded by the European Social Fund. The objectives of the project were to promote the knowledge and utilization of art, culture and nature-oriented methods that increase well-being for employees and students in the field of social and health services and education and youth services. A further objective was to try to gather information on what preconditions are needed to increase operating models, as well as which models were to be developed and which ones were working. The aim was to inculcate the use of the operational models and increase participants' skills to examine the welfare effects of the methods.</p>		
<p>Art- and nature-oriented activities increase people's well-being and health. The effects are soothing, relaxing and refreshing. Welfare effects include reduction of stress, promotion of physical and mental health, reduction of loneliness and prevention of mental illness. In its analysis, the World Economic Forum has raised creativity as one of the important skills for the future in working life. In the future, it would be important to encourage creativity and improvisation in the hope of new innovations.</p>		
<p>The study reveals that students see mastering nature- and art-oriented methods as an important part of their future skills. Nature- and art-oriented methods support all the future skills needs listed by the WEF. The methods make it easier to meet these skills needs. These methods are topical due to their well-being effects. In the opinion of the students, community educator education provides a sufficient basis of knowledge for applying the methods. It's seen that projects like the Parasta Etelä-Savoon project are an important addition to support competence development. The study reveals that the student's own interest plays an important role in utilizing the methods. Not everyone sees nature- and art-oriented methods as an important part of community educator education.</p>		
Keywords		

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

community educator, future work, art and nature-oriented methods

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
2	TUTKIMUKSEN TAUSTAA	8
2.1	Parasta Etelä-Savoon -hanke.....	8
2.2	Yhteisöpedagogikoulutuksen tuottama osaaminen luonto- ja taidelähtöiseen toimintaan.....	9
2.3	Luontolähtöisen toiminnan hyvinvointivaikutukset	10
2.4	Taiteen hyvinvointivaikutukset	11
3	LUONTO- JA TAIDELÄHTÖISYYS TULEVAISUUDEN TYÖSSÄ.....	13
3.1	Tulevaisuuden työ.....	13
3.2	Tulevaisuuden osaamistarpeet.....	14
3.3	Taide- ja luontolähtöisyys tulevaisuuden työssä	16
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTON ANALYSOINTITAPA	17
4.1	Tutkimusote ja kohdejoukko	17
4.2	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	19
4.3	Tutkimusmenetelmä	20
4.4	Aineiston analyysitapa	21
5	YHTEISÖPEDAGOGIOPISKELIJOIDEN NÄKEMYKSIÄ LUONTO- JA TAIDELÄHTÖISISTÄ MENETELMISTÄ OSANA TULEVAISUUDEN TYÖTÄ.....	22
5.1	Yhteisöpedagogin työkenttä.....	22
5.2	Yhteisöpedagogin koulutus ja tulevaisuuden osaaminen	24
5.3	Parasta Etelä-Savoon -hanke osaamisen kouluttajana	27
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET	

Liite 1. Haastattelukysymykset

Liite 3. Kuvaluettelo

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa yhteisöpedagogiopiskelijoiden ajatuksia siitä, millaista osaamista yhteisöpedagogien tulevaisuuden työkentillä vaaditaan sekä miten taide- ja luontolähtöisten menetelmien käyttö istuvat niihin. Haastattelen yhteisöpedagogiopiskelijoita heidän ajatuksistaan tulevaisuuden työstä, taide- ja luontolähtöisten menetelmien käytöstä tulevaisuuden työkentillä, sekä heidän kokemuksistaan Parasta Etelä-Savoon -hankkeen parissa.

Haastattelemani opiskelijat ovat osallistuneet Parasta Etelä-Savoon -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on tuottaa taide- ja luontolähtöisten menetelmien osaamista sote- ja nuorisoalojen työkentille. Haastattelussa keskityttiin yhteisöpedagogin työkenttään, millaisena he sen näkevät tulevaisuudessa ja näkevätkö itsensä hyödyntämässä taide- ja luontolähtöisiä menetelmiä.

Yhteisöpedagogin opinnoissa opiskelijat keskittyvät nuorisokasvatuksen keskeisiin kasvatuksellisiin, ohjauksellisiin ja osallisuutta tukeviin menetelmiin. Opiskelijat oppivat hyödyntämään niitä niin yksilö- ja ryhmäkohtaamisissa kuin tukemaan näiden ja yhteisön kasvua ja oppimista. Yhteisöpedagogiopiskelija tutustuu opinnoissaan nuorten kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin sekä sosiaalisten ongelmien syntymekanismeihin. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat ymmärtämään nuoruuden ilmiöitä ja nuorten elämää. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelijat osaavat kehittää omaa työtään sekä suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa toimintaansa. (Xamk.)

Luonnon, taiteen ja kulttuurin merkitys hyvinvoinnissa on lukuisten tutkimusten osoittamana kiistaton. Maailman terveysjärjestö WHO:n Euroopan toimisto kokosi raportin (2019), joka kattaa yli 900 tutkimusjulkaisua ja yli 3000 yksittäistä tutkimusta taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Tämän raportin mukaan taide tarjoaa innovatiivisia ratkaisuja moniin monimutkaisiin terveyshaasteisiin. Toimintaan osallistuminen niin kokijana kuin tekijänä voi ehkäistä lukuisia sairauksia, sekä psyykkisiä, että fyysisiä. Näin ollen esimerkiksi taidetoiminta tarjoaa sekä ennaltaehkäiseviä keinoja, että apua selviytymiseen useiden kroonisten ja akuuttien sairauksien kanssa. (WHO 2019.)

Tämän opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat tulevaisuuden työ sekä taide- ja luontolähtöiset menetelmät. Tutkimuskysymyksinä ovat: Millaisena opiskelijat mieltävät tulevaisuuden yhteisöpedagogin työkentän, miten tulevaisuuden taitoja hyödynnetään yhteisöpedagogin työkentällä, miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa tulevaisuuden osaamista sekä miten Parasta Etelä-Savoon -hanke vastaa tulevaisuuden osaamisen kouluttamiseen.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

2.1 Parasta Etelä-Savoon -hanke

Parasta Etelä-Savoon – taide-, kulttuuri- ja luonto-osaamista sote- ja nuorisalojen toimijoille oli Euroopan sosiaalirahaston rahoittama hanke, jossa oli mukana Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (XAMK), Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä (ESSOTE), Savonlinnan Seudun Kolmonen sekä Diakonia-ammattikorkeakoulu (DIAK). Hanke aloitti toimintansa 1.1.2019 ja se päättyi 31.3.2021.

Hankkeen tavoitteita olivat edistää hyvinvointia lisäävien taide- kulttuuri- ja luontolähtöisten menetelmien osaamista ja hyödyntämistä sosiaali- ja terveystalvelujen sekä kasvatus- ja nuorisotalveluiden alan työntekijöille ja opiskelijoille. Lisäksi tavoitteena oli pyrkiä keräämään tietoa siitä, mitä edellytyksiä toimintamallien lisääminen vaatii sekä mikä oli kehitettäviä ja mitkä toimivia malleja. (Parasta Etelä-Savoon 2018.)

Hankkeen tarkoituksena oli lisätä ammattilaisten osaamista taide-, kulttuuri- ja luontolähtöisistä menetelmistä ja rohkaista näiden käyttöönottoa työkentillä. Tätä tuettiin erilaisin valmennus- ja koulutuspakettien sekä teemaseminaarien avulla. Tarkoituksena oli juurruttaa toimintamallien hyödyntämistä ja lisätä osallistujien taitoja tarkastella menetelmien hyvinvointivaikutuksia.

Valmennuspakettien ydin oli taide-, kulttuuri- ja luontolähtöisten työkalujen juurruttaminen sosiaali- ja terveystalvelulle asiakkaan tarpeiden mukaan. Paketit kehitettiin, toteutettiin ja arvioitiin palvelumuotoilun menetelmin. Palvelumuotoilun tavoite oli yhteisymmärryksessä ja sen lisääminen eri ammattialojen ja talveluiden käyttäjien välillä. Valmennuksissa perehdyttiin erilaisiin hyvinvointia ja luovuutta tukeviin menetelmiin sekä näiden toiminnan ja hyvinvoinnin välisiin yhteyksiin. Valmennukset toteutettiin erilaisina yhteistyöpajoina, pien-

ryhmätyöskentelyinä, mentorointina, verkkotyöskentelynä sekä työpajapäivinä ja kolmena Desing jam -tapahtumana. Mikkelin seudulla valmennuspaketit toteuttivat Xamk Essoten kanssa ja Savonlinnan seudulla Savonlinnan seudun Kolmosen kanssa sekä Diak toteutti valmennukset yhteistyössä Pieksämäen kaupungin kanssa. (Parasta Etelä-Savoon 2018.)

Hankkeen tulokselliset tavoitteet olivat suuren ammattilaisjoukon osaamisen lisääminen. Uusien ja toimivien valmennusmallien havaitseminen, joilla pystytään lisäämään sote-, kasvatus- ja nuorisoalojen ammattilaisten taide-, kulttuuri- ja luontolähtöisten menetelmien osaamista. Lisäksi tarkoituksena oli tuottaa tietoa, jota jatkossa tukee mallinnuksia edellä mainittujen toiminnan toteuttamiseksi. (Parasta Etelä-Savoon 2018.)

2.2 Yhteisöpedagogikoulutuksen tuottama osaaminen luonto- ja taidelähtöiseen toimintaan

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogikoulutuksen opetussuunnitelma (2019 —2020) sisältää kursseja mitkä tuottavat osaamista luonto- ja taidelähtöisten menetelmien soveltamiseen. Lisäksi koulutuksen eri opintojaksoihin on sisällytetty ohjaus-, ja menetelmäosaamista, jotka tukevat myös luonto- ja taidelähtöisiä menetelmiä, kuten Yhteisöllisyys ja ryhmien ohjaaminen sekä Mediakasvatus ja digitaalinen hyvinvointi. Tämän opinnäytetyön toteutushetkellä koulutuksessa kulkee rinnakkain vielä kaksi erilaista opetussuunnitelmaa. Lisäksi keväällä 2023 käynnistyy aivan uusi opetussuunnitelma.

Opetussuunnitelmat sisältävät luovien ja kulttuuristen menetelmien kurssin, johon kuuluu nuoren kasvun tukemisen opintokokonaisuuteen, jonka tarkoituksena on ymmärtää nuoren hyvinvoinnin rakentumista sekä ymmärtää luovien menetelmien merkityksen nuoren persoonallisuuden ja itsetunnon tukijana. Kurssiin sisältönä on luovien ja kulttuuristen menetelmien käsitteet, miten menetelmillä voidaan vaikuttaa nuoren itseilmaisun, vuorovaikutustaidon ja itsetunnon kehittymiseen, miten eri menetelmiä hyödynnetään nuoriso- ja yhteistyössä sekä miten näitä menetelmiä käytetään.

Ympäristö- ja luontokasvatus kuuluu kasvatuksellisten menetelmien opintokokonaisuuteen. Tämän oppimistavoitteina ovat liikunta-, ympäristö- ja luonto-

kasvatuksen teorian tunteminen, kasvatuksellisten menetelmien hyödyntäminen erilaisissa ympäristöissä sekä mitkä tekijät vaikuttavat liikunta- ja luontosuhteeseen. Kurssin sisältönä on ympäristö- ja luontokasvatuksen ymmärtäminen ja mitä tavoitteita toiminnalla edistetään, mikä on oma luontosuhteesi ja miten luontosuhdetta voi kehittää, miten luontoa voi hyödyntää esimerkiksi luokkahuoneessa ja mitä taitoja se vaatii, sekä millaisia kasvatuksellisia menetelmiä voi hyödyntää luonnontuntemisessa, asenteissa, luontosuhteessa ja kestävässä elämäntavassa.

Pakollisina on muun muassa seikkailukasvatus ja kokemuksellinen oppiminen sekä mediakasvatus ja digitaalinen hyvinvointi, jotka tukevat näiden menetelmien monipuolista hyödyntämistä. Tähän kaiken lisäksi opiskelijoilla on valittavana täydentävän osaamisen kursseja, joista löytyy esimerkiksi elämyspedagogisen ohjauksen kurssi. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogikoulutukseen sisältyy myös valinnaiset opintokokonaisuudet, joissa käytössä koko ammattikorkeakoulun koulutustarjonta. Esimerkiksi muotoilijaopiskelijoiden kurssitarjonta tarjoaa laajasti eri taidelähtöisten menetelmien kursseja.

2.3 Luontolähtöisen toiminnan hyvinvointivaikutukset

Tarkasteltaessa luonnon vaikutuksia ihmisen hyvinvoinnissa, tulisi pohtia ihmisen ja luonnon välistä suhdetta. Tämä voidaan karkeasti jakaa kahteen erilliseen osaan: ihmisten suhde eläimiin ja ihmisten suhde luontoon ympäristönä. Tasapaino on tärkeä elementti molemmissa suhteissa. Ihmisten hyvinvointi on monin tavoin riippuvainen ekosysteemin tasapainosta, kun taas ekosysteemin tasapaino on riippuvainen ihmisten toimista. Jälkimmäisestä esimerkkinä ilmastonmuutos. (Hautamäki 2019, 11.)

Ihminen on riippuvainen luonnon lukuisista bakteereista, esimerkiksi suolistossa tai ruuassa ja maaperässä. Tasapainon ylläpitämiseksi ihminen pitää huolta tuotantoeläimistä, joista saadaan sitten ravintoa. Tunnetumpi hyvinvoinnin asema eläimillä on niiden toimiminen lemmikkeinä sekä hyödyntäminen työkentällä. Erityisesti eläimiä hyödynnetään ammattilaisen työparina sosiaali- ja terveydenhuollossa. (Hautamäki 2019, 11–14.)

Lääketieteen ohessa eläimet voivat edistää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia toimimalla ihmisten tunteiden ja vuorovaikutussuhteiden mallintajana. Tällä eläinten ja ihmisten välisellä vuorovaikutuksella pyritään parantamaan ihmisen kognitiivista, fyysistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä tunteita. Hyvinvointia edistäviä vaikutuksia näkyy terapeuttisessa ja kuntoutuksellisessa toiminnassa. Terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia on muun muassa verenpaineen laskeminen, sykkeen tasoittuminen, motivoituminen, mielihyvä, stressin väheneminen sekä kommunikoinnin, sosiaalisuuden ja tunteita parantaminen ihmisten välillä. Suositteja eläimiä sosiaali- ja terveydenhoidon parissa on koirat ja hevoset. (Hautamäki 2019, 11–14.)

Luontoympäristön hyödyntäminen on hyvin moninaista ja siitä ihminen voi nauttia itsenäisesti tai ohjatusti. Hyvinvointivaikutukset voivat olla näin lyhytaikaisia, esimerkiksi hetki arjesta irtautumiselle tai pidempiaikaisia terveydellisiä vaikutuksia edistävänä. Usein ihminen luonnossa hakeutuu itselle mieluisen paikkaan. Ympäristö on iso osa ihmisen kokemaa luontokokemusta. Mieluisassa ympäristössä ihmisen keskittyminen siirtyy ympäristöön, jolloin hänen tarkkaavaisuutensa heltää ja hän pääsee irrottautumaan arjesta. Tällöin ihminen pääsee palautumaan stressistä. Luonnolla on rahoittavia, rentouttavia ja virkistäviä vaikutuksia. Edellä mainittu esimerkki on luonnon lyhytaikaisesta vaikutuksesta, niin sanotusta elpymisestä. Tutkimusten mukaan luontoympäristöllä on myös pidempiaikaisia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Salonen (2020) toteaaakin, että ihmiset, jotka asuvat luonnon läheisyydessä, kokevat oman terveytensä paremmaksi. Näillä ihmisillä on myös vähemmän sairauksia kuin niillä, jotka eivät asu luonnon läheisyydessä. (Salonen 2020, 19.)

2.4 Taiteen hyvinvointivaikutukset

Jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteista sekä päästä osalliseksi tieteen edistyksen mukanaan tuomista eduista (Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 27. artikla).

Taiteen vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen on vuosien aikana tutkittu laajasti. Yhteys näiden välillä on kiistaton ja moniulotteinen. Taiteen hyvinvointivaikutukset eivät rajoitu vain yhteen tai kahteen terveydenosa-alueeseen,

vaan sen vaikutusalue on hyvin laaja. Yhteyksiä hyvinvointivaikutuksista on löydetty fyysisen sekä psyykkisen terveyden edistämässä. Lisäksi taiteella on vaikutus myös erilaisiin terveyden sosiaalisiin tekijöihin. (WHO 2019.)

Yksi merkittävimmistä taiteen hyvinvointivaikutuksista tehdyistä julkaisuista on Maailman terveysjärjestö WHO:n teettämä raportti (2019). Tämä raportti on WHO Euroopan aluetoimiston julkaisema ja on siihen mennessä laajin tehty kartoitus taiteen hyvinvointivaikutuksista. Se kattaa yli 900 tutkimusjulkaisua ja yli 3000 yksittäistä tutkimusta.

Taide tarjoaa siihen osallistumalla kokijana ja tekijänä ennaltaehkäisyä erilaisiin psyykkisiin ja fyysisiin sairauksiin, sekä auttaa akuuttien ja kroonisten sairauksien hoidossa. Taiteella voidaan tarjota ratkaisuja terveyshaasteisiin, joita ei pelkästään lääketieteen avulla voida tehokkaasti hoitaa. Yksi positiivinen esimerkki taiteen hyvinvointivaikutuksista on sen vaikutus yksinäisyyden vähentymiseen. Taidetoiminnalla voidaan tukea ihmisten sosiaalista pääomaa ja näin ennaltaehkäistä esimerkiksi mielen sairauksien kehittymistä. (WHO 2019.)

Hyvinvointivaikutukset eivät rajaudu vain tiettyihin ikäryhmiin, vaan ulottuu lapsen kehityksen tukemisesta ikäihmisten dementian ennaltaehkäisyyn. Laulamisella on todettu vahvasta vaikutus vauvan ja vanhemman suhteen kehittämisessä ja teatteritoiminnalla on voitu parantaa lasten verbaalista kommunikointia. Lisäksi taiteen avulla on voitu keskittymiskyvyn paranemista. Taide-toimintaan osallistuminen on yhdistetty myös stressin vähenemiseen ja sen hallitsemiseen. Stressin on todettu olevan yhteydessä moniin eri vakaviin sairauksiin, kuten sydän- ja verisuonitauteihin. Lisäksi erilaiset taidetoiminnan osa-alueet helpottavat erilaisten sairauksien ymmärtämistä ja niiden kanssa elämistä. (WHO 2019.)

Koska taidetoiminnan hyvinvointivaikutukset ovat näin laajat, WHO on sisällyttänyt raporttiinsa suosituksia jäsenmaille. Taidetoimintaa tulisi hyödyntää ja hyväksi havaittuja menetelmiä ja niihin liittyvää tietoa tulisi jakaa. Lisäksi aiheeseen liittyvää tutkimusta tulisi tukea. Tukeutuen vahvaan näyttöön hyvinvointivaikutuksista tulisi tunnustaa taiteen merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille. Tämän mukaan tulisi aktiivisesti lisätä tietoisuutta hyvinvointivaikutuksista

ja tarjota taide- ja kulttuuripalveluita kaikkien saataville. Myös sektorirajat ylittävää toimintaa tulisi harjoittaa. (WHO 2019.)

Julkaistussa kulttuurihyvinvoinnin käsikirjassa (Jaatinen E. & Aschan T. 19, 2020) allekirjoitetaan myös WHO:n mainitsemia taiteen vaikutuksia. Erilaisten psyykkisten ja fyysisten sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa on kyse merkityksellisen elämän ja elämänhallinnan tukemisen tarjoamisesta yksilölle. Näiden lisäksi taide lisää inhimillisyyttä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen prosesseissa. Hyötyvaikutukset näin ollen nähdään monien eri tahojen kohdalla. Muun muassa hyötyjinä nähdään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat, työntekijät sekä taide- ja kulttuurialan toimijat.

Taidetoiminnalla voidaan mahdollistaa inhimillinen kohtaaminen ja sen avulla voidaan ratkoa elämänlaatuun, yksinäisyyteen, merkityksellisyyteen ja toivoon liittyviä haasteita. Näiden seikkojen takia taidetoiminnan tukeminen ja sen osaksi ottaminen nähdään tärkeänä. Silloin pystytään tukemaan yksilökohtaisia haasteita. Taidetoiminta parhaimmillaan hyödyntää toimialoja ylittävää työskentelymenetelmää. (Houni ym. 19, 2020.)

3 LUONTO- JA TAIDELÄHTÖISYYS TULEVAISUUDEN TYÖSSÄ

3.1 Tulevaisuuden työ

Työelämän tulevaisuus on aihe, joka puhuttaa monissa eri paikoissa. Puhutaan, että työelämä olisi murroksessa. Mitä tämä tarkoittaa ja miten se vaikuttaa työelämään, osaamiseen sekä mahdollisuuksiin? Arvioidaan, että monet työnimikkeet vanhenevat seuraavan viiden vuoden aikana ja uusia työnimikkeitä ja -tehtäviä tulisi syntyä. Hallintoon ja järjestelmien ylläpitoon perustuvat työt tulisi vähentymään. Erilaiset ennusteet arvioivat, että työn automatisointi tulee näkymään ja kaikki korvattavissa oleva korvataan roboteilla ja automaatiolla. Näin ollen suoritettava työ katoaa. (Clevry 2019; Kenttä 2021.)

Muutoksista ja niiden vaikutuksista tulevaisuuden suuntaan on erilaisia teorioita ja uusia tutkimuksia aiheesta nousee jatkuvasti. Yksi merkittävimmistä analyyseistä on Maailman talousfoorumi WEF:n julkaisema raportti The Future of Jobs Report (2020). Raportti käsittelee nykyhetken ja vuoden 2025 työelämää ja tulevaisuuden keskeisiä osaamistarpeita seuraamalla muutosten vauhtia.

Raportissa tuodaan esille teknologian käyttöönoton odotukset ja seuraavan viiden vuoden aikana tapahtuvia muutoksia työpaikoissa ja osaamistarpeissa. Lisäksi raportti sivuaa vuoden 2020 koronapandemian vaikutuksia näihin. Kuten aiemmin mainittu, viiden vuoden sisällä moni vanha työnimike poistuu ja uusia nimikkeitä ja työtehtäviä syntyy. Tämä tulee näkymään esimerkiksi salauksien ja muiden IT-ratkaisujen parissa tehtävässä työssä. Tässä näkyy teknologian yhä laajempi hyödyntäminen ja käyttöönotto. Digitalisaatio onkin trendi, joka on jatkunut. Koronapandemia vauhditti tätä trendiä pakottamalla työpaikat hyödyntämään teknologisia ratkaisuja töiden turvalliseen hoitamiseen. Etätöiden vauhdikas lisääntyminen oli yksi esimerkki tästä ja uskotaan, että etätöet ovat tulleet jäädäkseen. (Kenttä 2021.)

3.2 Tulevaisuuden osaamistarpeet

The Future of Jobs Reportin pohjalta laaditussa WEF:n omassa artikkelissaan (Whiting 2020) on nostettu kymmenen tärkeintä tulevaisuuden taitoa, jotka uskotaan näkyvän tulevan viiden vuoden aikana. Uskotaan, että 50 % kaikista työntekijöistä tulee tarvitsemaan uudelleen koulutusta tulevien viiden vuoden sisällä, etenkin tekniikan hyödyntämisen suhteen. Työn tulevaisuutta koskevassa kyselyssä selvisi, että 40 % työntekijöistä vaatii uudelleen koulutusta enintään kuuden kuukauden ajan. Teknologian tuomat muutokset työssä kuitenkin tulevat avaamaan mahdollisuuden uusien taitojen oppimiseen. (Whiting 2020.)

Tulevaisuudessa tullaan korostamaan kriittistä ajattelua ja kompleksista ongelmanratkaisukykyä. Näitä työnantajat ovat korostaneet jo aiemmassa 2016 vuonna laaditussa raportissa. Uudemman analyysin mukaan tulevaisuudessa korostuvissa taidoissa näkyy kuitenkin itsensä johtamiseen vaadittavaa osaamista. Näitä ovat stressinsietokyky, joustavuus ja aktiivinen oppiminen. Muita mainittuja osaamisalueita on analyyttinen ajattelukyky, luovuus. (Whiting 2020.) Teknologian kehittyessä ja helpottaessa erilaisten taitojen oppimista niin kutsutut pehmeät taidot eli soft skills ovat nousseet yhä merkittävämpään asemaan työkentillä. Näitä pehmeitä taitoja painotetaan jo työpaikkahakemuksissa ja tulevaisuuden työntekijältä toivotaankin sopeutuvuutta, kommunikointitaitoja, ongelmanratkaisukykyä, työetiikkaa sekä luovuutta. (Clevry 2020.)

21st Century Skills

How today's students can stay competitive
in a changing job market

Learning Skills

critical thinking

creativity

collaboration

communication

Literacy Skills

information

media

technology

Life Skills

flexibility

leadership

initiative

productivity

social skills

Applied
educational systems

Kuva 1. 21st century skills

WEF:n listaamista tulevaisuuden osaamistarpeista onkin muodostunut käsite 21st century skills eli 21. vuosisadan taidot. Nämä kuvassa (Kuva 1.) näkyvät tulevaisuuden osaamistarpeet on listattu erilaisiksi taidoiksi, jotka on jaoteltu kolmeen eri kategoriaan: Oppimis-, luku- ja elämäntaidot ovat taitoja joita nykypäivän opiskelijoiden ja tulevaisuuden työntekijöiden olisi hyvä hallita.

Oppimistaidot sisältävät kriittisen ajattelukyvyn, luovuuden, yhteistyötaitot ja kommunikaatiotaidot. Nämä opettavat henkisistä prosesseita, joita tarvitaan nykyaikaisen työkentän parantamiseen ja siihen sopeutumiseen. Lukutaidot sisältävät informaation, median ja teknologian. Internet on täynnä tietoa ja tiedon määrä siellä lisääntyy joka päivä. Lukutaidot auttavat keskittymään tosi-

asioihin, julkaistuihin teoksiin ja teknologiaan niiden takana. Lukutaitojen avulla kykenee erottamaan luotettavan lähteen. Elämäntaitoihin kuuluu joustavuus, johtamistaidot, intuitio, tuottavuus ja sosiaaliset taidot. Nämä ovat niin sanottuja aineettomia elementtejä arjessa. Nämä on sekä persoonallisia, että ammatillisia ominaisuuksia. (Stauffer 2021.)

3.3 Taide- ja luontolähtöisyys tulevaisuuden työssä

”Raportin viimeinen, koulutusta koskeva suositus, esittää taiteiden ja humanististen tieteiden sisällyttämistä terveydenhuollon ammattilaisten koulutukseen sekä kliinisten että vuorovaikutustaitojen parantamiseksi.” WHO raportti.

Luovuus nähdään laatikon ulkopuolelta ajatteluna mutta se on myös tärkeä sopeutumiskeino. Luovuus antaa mahdollisuuden käsitellä asioita eri valossa ja tämä taas johtaa uusiin innovaatioihin. Luovuus antaa kyvyn tuottaa uusia, monipuolisia ja ainutlaatuisia ideoita. Luovassa ajattelussa pyritään ajattelemaan eri näkökulmista eikä sitä rajoita säännöt, tavat tai normit. Vaikka luovuutta ajatellaan asiana jota joillain on tai ei ole, ihminen voi kuitenkin oppia olemaan luova. Tämä tapahtuu ratkaisemalla ongelmia, luomalla uusia järjestelmiä tai yksinkertaisesti kokeilemalla joitain mitä ei ole aiemmin kokeillut. Luovuus on yhteisöllistä ja tarttuvaa. Hyödyntämällä luovuutta ja jakamalla sitä samalla motivoi muita luovaan toimintamalliin. Työelämässä luovalla ajattelulla syntyy uusia ja arvokkaita ideoita, joita pystyy kehittämään ja jalostamaan parantaakseen ja maksimoidakseen tavoitteiden saavuttamista. Luovilla ideoilla voi antaa konkreettisen ja hyödyllisen panoksen omalla työkentällään. (SCSA.)

Gerard Puccio on listannut seitsemän syytä miksi luovuutta tulisi hyödyntää: Luovat prosessit ja ihmiset voivat ratkaista ja kehittää innovatiivisia ratkaisuja asiakkaiden muuttuviin vaatimuksiin. Luovuus kehittää vaurautta. Vertaillen 300 eri yritystä innovaatiomittauksen avulla innovatiivisempien yritysten markkinaosuus oli 30 % suurempi. Monimuotoiset ja -kokoiset ongelmat ovat helpommin hallittavissa luovien ongelmaratkaisumenetelmien avulla. Luovuus lisää omistautumista ja sitoutumista. Luovuutta ja innovaatiota tukevat yritykset lisäävät yksilöiden motivoituneisuutta tekemään parhaansa. Luovuus antaa varmuutta tulevaisuuteen. Tulevaisuuden tulevia työpaikkoja on vaikea

ennustaa mutta luovat ja sopeutuvat ihmiset voivat menestyä. Viimeisenä luovuus edistää hyvinvointia ja onnellisuutta. (Puccio.)

Tietoyhteiskunnassa luovuus ja innovaatio ovat nousseet erittäin arvokkaiksi taidoiksi. Tulevaisuuden työntekijöiden opettajilta eli tämän päivän opettajilta vaaditaankin rohkeutta rikkoa tavanomaiset menetelmät ja rohkaista opiskelijoita improvisoimaan ja pyrkimään innovaatioihin. Luovuus on sisimmiltään sosiaalinen taito ja useimmat luovat oivallukset tulevat tyypillisesti yhteistyö- ja luovista piireistä. Oppimisen perimmäistarkoitus onkin edistää kykyä luoda, luoda erilaisia ideoita, käsitteitä ja tietoa. Tähän tarvitaan merkityksellisiä oppimiskokemuksia, jotka yhdistävät ja laajentavat opiskelijoiden luovuutta. Tämän päivän opettajat voivatkin rohkaista, auttaa tunnistamaan ja edistää opiskelijoiden luovuutta. (Scott 2015, 7.)

OKM strategia 2030:ssa lupaa rakentaa edellytykset luovuuden vahvistamiselle yhteiskunnassa. ”Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa”. Lisäksi ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene on julkaissut vuoden 2022 alussa Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta. Tässä yksi painopiste on kestävä kehitys ja nostetaan amk-opiskelijoiden kestävä kehityksen periaatteiden tuntemista ja niiden toteutumisen edistämistä. Valmistuvan opiskelijan tulisi osata käyttää omaan alaansa liittyvää tietoa kestävästä kehityksestä ja niiden ratkaisuista. Lisäksi osaa etsiä kestävään kehitykseen liittyvien toimintamalleja, ottaa niitä käyttöön ja vakiinnuttaa niiden käyttöä.

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTON ANALYSOINTITAPA

4.1 Tutkimusote ja kohdejoukko

Opinnäytetyössä lähdetään tarkastelemaan mitä yhteisöpedagogiopiskelijat ajattelevat luonto- ja taidelähtöisistä menetelmistä, miten ne tulevat näkymään heidän tulevaisuuden työssä sekä miten hyvin yhteisöpedagogikoulutus ja Parasta Etelä-Savoon -hanke vastaa näiden taitojen kouluttamisessa. Tutkimusote on laadullinen. Tutkimuksessa ei kerätty määrällisesti yleistettävää tietoa vaan muutamien hankkeessa mukana olleiden yhteisöpedagogiopiskelijoiden näkemyksiä. Tutkimus kertoo hankkeen herättämistä näkemyksistä

suhteessa opiskelijoiden omaan osaamiseen, yhteisöpedagogin koulutuksen kokonaisuuteen sekä ajatuksiin miten niitä hyödynnetään tulevaisuuden työkentällä. Tutkimukseen osallistuneilla opiskelijoilla on monenlaisia näkemyksiä ja osaamista taustalla. Joten ei voida pois sulkea eri elämänvaiheissa tulleiden osaamisten ja omien arvomaailmoiden vaikutusta opiskelijoiden pohdintoihin. Näkökulma työssä on kuitenkin se, että miten opiskelija peilaa kokemuksiaan koko kokonaisuuteen.

Itse en ollut hankkeessa mukana, joten en itse suoraan pyytänyt ketään haastateltavaksi. Hankkeessa ollut työntekijä kysyi ketkä yhteisöpedagogiopiskelijat suostuvat haastatteluun. Hankkeessa mukana olleista yhteisöpedagogiopiskelijoista viisi antoivat suostumuksensa antaa yhteystietonsa minulle. Sain hankkeen työntekijältä opiskelijoiden yhteystiedot. Haastattelu suoritettiin sähköpostihaastatteluna. Sähköpostia käytettiin vallitsevan koronapandemian ja haastateltavien ja haastattelijan etäisyyden vuoksi, sekä haluttiin antaa haastateltaville mahdollisuus pohtia kysymyksiä ja vastata ajan kanssa. Sähköpostihaastattelu antaa myös mahdollisuuden avoimpiin ja suurempiin vastauksiin (Kuoppala 1998, 58).

Lähetin opiskelijoille haastattelukysymykset (liite 1) ja saatesanat, jossa kerroin mihin mennessä vastaukset tulisi lähettää takaisin. Kerroin myös, että vastaukset tullaan käsittelemään nimettöminä eikä niistä vastaajaa tunnisteta. Lopuksi rohkaisin olemaan minuun yhteydessä, jos kysyttävää ilmenee. Muutamaa päivää ennen palautuspäivää olin vielä yhteydessä haastateltaviin ja muistutin vastausten palauttamisesta. Lopulta haastatteluun vastasi kolme hankkeessa ollutta yhteisöpedagogiopiskelijää. Heidän vastauksensa olivat kuitenkin laajoja, pohtivia ja vastasivat haastattelukysymyksiin hyvin perustellen. Näiden opiskelijoiden vastauksista saadaan mielenkiintoja näkemyksiä yhteisöpedagogiopintojen kokonaisuuksista, heidän omista kiinnostuksen kohteista liittyen opintoihin ja nuorisotyön työkenttään sekä heidän kokemukset hankkeesta. Nämä nuoret ovat lähteneet mukaan tähän hankkeeseen, jonka teemana ovat taide- ja luontolähtöiset menetelmät, joten voisi mahdollisesti olettaa heidän olevan jo valmiiksi kiinnostuneita kyseisistä menetelmistä.

Opintosuunnitelmat ovat kuitenkin aina kompromisseja laajoista osaamisvaatimuksista, joten aina on mahdollista, että jonkun mielestä jotain on liian vä-

hän. Syventäminen hankkeiden ja opintojen ulkopuolisten kurssien avulla osaamisen lisääminen on tätä päivää. Ehkä tulevaisuudessa omien kiinnostuksenkohteiden osaamisen lisääminen tapahtuu enemmän opetussuunnitelman ulkopuolella erilaisten syventävien kurssien ja koulutusten kautta.

4.2 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksessa selvitetään näiden hankkeissa olleiden opiskelijoiden näkemyksiä tulevaisuuden yhteisöpedagogin työkentästä, miten World Economic Forum (2020) listaamia tulevaisuuden taitoja hyödynnetään yhteisöpedagogin työkentällä, miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa tulevaisuuden osaamista sekä miten Parasta Etelä-Savoon -hanke vastaa tulevaisuuden osaamisen kouluttamiseen.

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä on, että millaisena opiskelijat mieltävät tulevaisuuden yhteisöpedagogin työkentän. Tämä muodosti haastattelun ensimmäisen teeman: yhteisöpedagogin työkenttä. Siinä haastateltavilta kysyttiin millaisena he näkevät tulevaisuuden työkentän ja missä näkevät itsensä työskentelevän sekä millaista osaamista työkentällä vaaditaan. Lisäksi selvitettiin miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa yhteisöpedagogin työkenttää kysymällä opiskelijoilta mihin näitä menetelmiä heidän mielestään tarvitaan työkentällä ja näkevätkö he itsensä hyödyntämässä niitä. Tämä antaa tietoa siitä millaisena yhteisöpedagogin työkenttä näyttäytyy alan opiskelijoiden silmin ja näkevätkö he hyödyntävänsä opittuja menetelmiä työelämässä. Tämä antaa myös vastauksia miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa tulevaisuuden osaamista.

Seuraava osio käsittelee yhteisöpedagogin koulutusta ja tulevaisuuden osaamista mikä myös vastaa tutkimuskysymykseen miten taide- ja luontolähtöiset menetelmät ovat osa tulevaisuuden työtä. Tässä osiossa haastateltavilta kysyttiin onko koulutus vastannut heidän odotuksiaan taide- ja luontolähtöisten menetelmien opetuksen osalta ja onko näillä koulutuksessa riittävä osuus. Tämä antaa arvokasta tietoa opiskelijoiden näkemyksistä koulutuksen riittävyydestä ja laadusta taide- ja luontolähtöisten menetelmien osalta. Lisäksi osiossa on opiskelijoille kerrottu World Economic Forum (2020) listamaa 10 keskeisintä tulevaisuuden osaamistarvetta. Opiskelijoilta kysyttiin

miten yhteisöpedagogikoulutus heidän mielestään vastaa näiden taitojen oppimiseen, miten taidot yhdistyvät taide- ja luontolähtöisiin menetelmiin ja miten Parasta Etelä-Savoon -hanke tukee näiden taitojen oppimista. Tällä saadaan näkemyksiä siihen miten hyvin tämän päivän yhteisöpedagogikoulutus ja hankkeen toiminta vastaa siihen mitä tulevaisuuden työkentällä vaaditaan.

Viimeinen osio keskittyy Parasta Etelä-Savoon -hankkeen osaamisen kouluttajana. Haastateltavilta kysyttiin miksi he ovat lähteneet mukaan hankkeeseen ja miten he ovat siitä hyötynet. Mitä he ajattelevat hankkeen tavoitteesta tulevan työuran kannalta, tukeeko hanke yhteisöpedagogin työkentällä vaadittavaa osaamista ja onko hanke tuonut jotain lisää yhteisöpedagogin koulutuksen lisäksi. Lisäksi onko opiskelija päässyt kokeilemaan hankkeessa esiteltyjä menetelmiä ja jäikö heidän mielestä jotain puuttumaan. Tämä antaa arvokasta lisätietoa hankkeen onnistumisesta yhteisöpedagogiopiskelijoiden silmin. Mitä osaamista hanke on tuonut, miten se toimii yhteisöpedagogikoulutuksen rinnalla ja miten se vastaa tulevaisuuden osaamistarpeisiin.

4.3 Tutkimusmenetelmä

Aineistonkeruumenetelmänä on käytetty vähän strukturoitua laadullista haastattelua. Haastattelu on toteutettu sähköpostin välityksellä. Haastattelukysymykset on ennalta tarkkaan suunniteltuja sen pohjalta mitä tutkimuskysymykset ovat ja mihin on haluttu saada yhteisöpedagogiopiskelijoiden vastauksia. Vaikka kysymykset ovat huolella laadittuja, ovat ne avoimia ja opiskelijoiden vastaamistapa on vapaa. (Hyvärinen ym. 2017, 88—89.)

Tällä laadullisella haastattelulla ei tavoiteltu määrällisiä yleistyksiä, vaan kohteena olivat opiskelijoiden näkemykset ja kokemukset. Tavoitteena kerätä vastauksia, joita tulkita.

Puhutun ja kirjoitetun vastauksen eroja voi yleistää seuraavasti: Kirjoitetut vastaukset suosivat yhdyssanoja ja johdoksia, substantiiveja, lauseenvastikkeita ja pitkiä lauseita. Suulliset vastaukset yleisimmin sisältää konkreettisia ilmauksia, pronomineja ja adverbejä, päälauseita ja lyhyitä lauseita. Puhuesssa vastauksen informaatiopitoisuus on yleensä kirjoitettua vastausta pienempi. Toisteisuus on myös puhekielessä ongelma, yhtä ja samaa asiaa saatetaan tois-

taa useaan kertaan eri tavoin vain ilmaistuna. (Heikkinen 2020. 174-175.) Sähköpostihaastattelulla on mahdollistettu haastateltavien miettiä omia vastauksia ajan kanssa ja pyritty takaamaan kiireettömyys. Sähköpostihaastattelua käytettäessä haastateltava saa vastata niin pitkästi kuin haluaa tuntematta, että jaarittelee.

4.4 Aineiston analyysitapa

Sähköpostihaastattelun tuloksena luonnollisesti haastatteluvastaukset tulivat tekstimuodossa. Tekstimuotoisen aineiston analyysitavaksi valikoitui tekstianalyysi. Tekstianalyysissä olennaisinta on tunnistaa tekstin moninaisia ilmiöitä. Jotta voi sanoa tekstin tarkoittavan jotain, tämän tulkinnan täytyy pohjautua selkeästi tekstiin. Tekstianalyysi voi olla kriittistä vain sen ollessa avointa ja omiin valintoihin perustuvaa. Tarkoitus on luottaa tekstiin ja olla avoimia siitä mitä teksti meille kertoo. Tarkastelun perustana on mitä on kirjoitettu ja millaisia mahdollisuuksia tietynlaisten merkitysten tulkitsemiseen se antaa. (Heikkinen 2020, 41.)

Tekstiä analysoidessa on aistittava siitä, mitä tekstin tuottaja on sillä halunnut kertoa. Tekstin sanotaan olevan kontekstuaalista, johon liittyy erilaisia ympäristöjä, tilanteita ja olosuhteita. Tekstiin sisältyy ihmisten monenlaisia ajattelutapoja. Tekstillä on aina konteksti ja tässä tapauksessa se olennaisesti liittyy haastattelun teemoihin mutta samalla opiskelijoiden omiin lähtökohtiin. Tekstianalyysillä pohjimmiltaan analysoidaan merkityksiä. Mitä opiskelija on valinnut meille kertoa, mikä sen merkitys on ja mitä merkityksiä nämä valinnat tuottavat. (Heikkinen 2020, 32—34.)

Haastatteluvastauksia analysoidessa keskitytään siihen mitä opiskelijat ovat halunneet tuoda vastauksillaan esiin. Huomioiden heidän taustansa: Yhteisöpedagogiksi koulututtavuuksia, aiheesta kiinnostuneita sekä luonto- ja taidelähtöisiä menetelmiä sisältävään hankkeeseen lähteneitä henkilöitä. Heidän vastauksensa tulkitaan avoimesti huomioiden lähtökohdat sekä haastattelun teemat.

5 YHTEISÖPEDAGOGIOPISELIJOIDEN NÄKEMYKSIÄ LUONTO- JA TAIDELÄHTÖISISTÄ MENETELMISTÄ OSANA TULEVAISUUDEN TYÖTÄ

5.1 Yhteisöpedagogin työkenttä

Yhteisöpedagogi on nuorten kasvatuksen ja ohjauksen ammattilainen sekä toimii hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kehittäjänä (XAMK). Yhteisöpedagogiksi opiskelemaan tullut näkeekin tämän alana, jossa yhdistyy psykologia, ihmisten auttaminen, luovuus ja taiteellisuus. Lisäksi alan pedagogisuuden myötä mahdollisuus on myös opettamisessa. Yhteisöpedagogin koulutus on myös luonnollinen jatkumo nuoriso- ja vapaa-ajan tutkinnolle.

Minua kiinnosti lähteä opiskelemaan alaa, jossa voi yhdistää psykologian, ihmisten auttamisen, luovuuden & taiteellisuuden sekä mahdollisesti myös opettamisen. Opiskelija 1.

Yhteisöpedagogin tutkinto oli luonnollinen jatkumo omalle alalle. Opiskelija 2.

Yhteisöpedagogin työkenttä nähdään laajana mutta sen toivotaan laajentuvan. Työkentän monipuolisuus antaa luottamusta töiden löytymiselle. Alalle toivotaan parempaa rahoitusta ja painopisteen muuttuvan entistä enemmän ennaltaehkäisevään työhön. Koulunuorisotyön roolin toivotaan nousevan enemmän tulevaisuudessa. Opiskelijat itse näkevät itsensä tulevaisuudessa työskentelemässä hankepuolella, konkreettisessa tai liikunnallisessa työssä sekä kuntouttavassa työssä tai yksilö- ja/tai pienryhmäohjaajana. Omalta tulevaisuuden työltään toivotaan myös mahdollisuutta hyödyntää osaamista luontoon ja elämyspedagogiikkaan liittyen. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu itse määrittelee koulutuksena niin, että yhteisöpedagogi voi toimia erilaisissa toimintaympäristöissä nuorisokasvatuksen asiantuntijatehtävissä, mm. vapaa-aikatoiminnassa sekä nuoriso- ja järjestötyössä. Yhteisöpedagogin osaamista voi hyödyntää eri-ikäisten kanssa esimerkiksi tapahtumissa sekä monikulttuurisessa työssä.

Ainakin toivon hartaasti, että yhteisöpedagogin työkenttä laajenee, sillä painopistettä siirretään ennaltaehkäisevään työhön. Oletan ja toivon että esimerkiksi koulunuorisotyö nousee suurempaan rooliin. Näen päätyväni aluksi vähän kuin vahingossa seurakuntatyöhön, sillä siitä minulla on ennestään työkokemusta. Näkisin itseni kuitenkin jossakin konkreettisessa tai liikunnallisessa työssä, esimerkiksi

ice heartsissa tai jossakin maanläheisessä hankkeessa. Jossakin työssä, jolla pienillä arkisilla asioilla saadaan aikaan jotakin suurta. Opiskelija 1.

Tällä hetkellä oman työkentän näkymä on aika epäselvä, kun ei voi luottaa siihen, että nuorisotyön rahoitus toteutuu toivotulla tavalla tulevina vuosina. Työtä kuitenkin on, kuten aina sanotaan. Toivoisin pääseväni töihin hankepuolelle taikka nuorisotyöhön, jossa voin käyttää hyväkseni osaamistani luontoon ja elämyspedagogiikkaan liittyen. Tärkeämpää on kuitenkin, että töitä saa. Opiskelija 2.

Osaamisen osalta opiskelijat näkevät vaatimukset samanlaisina kuin mitä itse työkenttään on. Osaamisen tulisi olla monipuolista ja joustavaa. Tulevalla työkentällä heidän mielestään vaaditaan innostusta, suunnittelukykyä, uskaliaisuutta spontaanisuuteen ja ennalta tehtyjen hylkäämiseen. Tarvitaan paljon sosiaalisia taitoja ja kykyä ottaa muut ihmiset huomioon. Omien erityisosaamisien hyödyntämistä myös painotetaan, omat taidot tulee laittaa peliin ja omassa työssä tulee hyödyntää kaikkia omia taitojaan. Yhteisöpedagogikoulutus nähdään antavan riittävän koulutuksen, kun muistaa hyödyntää laajaa kurssitarjontaa. Yhteisöpedagogin koulutuksen tavoitteina onkin erilaisten menetelmien hallitseminen ja osaamisen hyödyntäminen. Yhteisöpedagogin tulisi hallita kohtaava työtöytä, pystyä toimimaan erilaisissa työympäristöissä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi tulisi pystyä kehittämään omaa työtöytä sekä kyetä suunnitelmalliseen ja kehittävään työhön.

Joustavuutta, taitoa suunnitella hyvin, mutta myös uskaliaisuutta spontaaniin toimintaan ja ennalta tehtyjen hylkäämiseen. Paljon sosiaalisia taitoja ja muiden ihmisten huomioon ottamista. Myös omat taidot täytyy laittaa pelin ja kaikkia osaamisen alueita tulee hyödyntää omassa työssä. Opiskelija 1.

Yhteisöpedagogi-koulutus antaa riittävän osaamisen, kun valitsee sopivat kurssit. Opiskelija 3.

Luonto- ja taidelähtöiset menetelmät nähdään osana sitä joustavuutta, jota yhteisöpedagogin työkentällä vaaditaan. Näiden kyseisten menetelmien koetaan parantavan hyvinvointia millä tahansa työkentällä. Opiskelijoiden ajatuksia puoltaa tutkittu tieto, joka kiistattomasti osoittaa näiden menetelmien hyvinvointivaikutukset. Maailman terveysjärjestö WHO:n raportti (2019) avaakin esimerkiksi taiteen hyvinvointivaikutuksia laajalti. Samoin opiskelijan ja raportin yhtyy, kun menetelmien innostava ja elävöittävä vaikutus nähdään kaiken ikäisiä hyödyntävänä toimintana. Luonto taas nähdään isona osana meidän

kulttuuriamme ja luontosuhteen rakentaminen koetaan tärkeänä. Opiskelijat näkevät taide- ja luontolähtöiset menetelmät tärkeinä ja pyrkivät hyödyntämään niitä omalla työkentällään esimerkiksi luontoretkien, tanssin ja kuvataiteen muodossa.

Riippuu tietenkin minne työllistyy, mutta taide- ja luontolähtöisten menetelmän voivat parantaa huomattavasti ihmisen hyvinvointia lähes millä vain työkentällä. Kyseisillä stimuloidaan aisteja, joka voi olla miellyttävä menetelmä, esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden parissa.

Näen itseni käyttämässä työn tukena mm. luontoretkiä, tanssia ja kuvataiteita. Opiskelija 1.

Uskon, että taide- ja luontolähtöiset menetelmät kuuluvat osaksi sitä joustavuutta, mitä työkentällä vaaditaan. Luonto on kulttuurisammamme isossa osassa ja nuorten suhteen on tärkeää rakentaa. Taidetta voidaan ottaa osaksi monenlaista toimintaa ja sen kautta voidaan löytää esimerkiksi uusia tapoja ilmaista asioita ja aloittaa keskusteluja. Opiskelija 2.

Helpottaa keskustelua ja toiminnan aloittamista. Opiskelija 3.

5.2 Yhteisöpedagogin koulutus ja tulevaisuuden osaaminen

Xamkin yhteisöpedagogin koulutuksen yhtenä tavoitteena on, että yhteisöpedagogi tunnistaa nuorisokasvatuksen keskeiset ohjaukselliset, kasvatukselliset ja osallisuutta tukevat menetelmät. Näitä menetelmiä yhteisöpedagogin tulee osata hyödyntää yksilön, ryhmän ja yhteisön kasvun ja oppimisen tukemisessa. Näihin menetelmiin kuuluu luonto- ja taidelähtöiset menetelmät. Yhteisöpedagogin opetussuunnitelma 2020—2021 sisältää muun muassa seuraavanlaisia kursseja: Luovat ja kulttuuriset menetelmät, ympäristö- ja luontokasvatus, seikkailukasvatus ja kokemuksellinen oppiminen sekä mediakasvatus ja digitaalinen hyvinvointi.

Opiskelijoille ei ollut muodostunut ennakoon odotuksia näiden menetelmien opetuksen osalta. Odotusten puutteesta huolimatta kaikki haastatteluun vastanneet opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä luonto- ja taidelähtöisten menetelmien sisältämään opetukseen.

Minulla ei ole mitään odotuksia, kaikki oppiminen kiinnostaa. Green Care -paketti on hyvä kokonaisuus. Opiskelija 3.

Siellä täällä on ollut pieniä hyppyjä taiteelliseen maailmaan, sekä kurseja, joissa luonto on ollut keskeisessä osassa ja ne ovat mielestäni olleet mukava ja hyödyllinen osa tutkintoa. Opiskelija 2.

En ole oikein osannut odottaa mitään, joten paha sanoa. Olen ollut erittäin tyytyväinen kaikkiin kursseihin, joissa kyseisiä menetelmiä on hyödynnetty. Pettymyksiä on tuottanut lähinnä joidenkin opiskelijakavereiden asenteet kaikkia luovia menetelmiä kohtaan. Minusta ne nimittäin eivät todellakaan ole mitään turhaa huuhaata niin kuin jotkut väittävät. Ihan muuten vaan koulun ohelle olisin kaivannut jotakin hienoja teatteriproduktioita, missä olisi voinut hyödyntää musikaalisuutta ja tanssia näyttelemisen lisäksi. Opiskelija 1.

Opiskelija 1. nostaa esiin opiskelijakavereidensa vastaväitteet luovia menetelmiä kohtaan. Haastattelemani opiskelijat ovat osallistuneet hankkeeseen jonka keskeisessä osassa on luonto-, taide- ja kulttuurilähtöiset menetelmät. Voisi siis olettaa, että nämä opiskelijat ovat jo valmiiksi kiinnostuneita kyseisistä menetelmistä. Tätä vahvistaa Opiskelija 1:n halu hyödyntää musikaalisuuttaan ja tanssitaitojaan. Hänen mielestään on hyvä, että menetelmät esitellään kaikille ja halukkaat voivat sitten syventää osaamistaan. Opiskelija 2. on myös huomannut opiskelijakavereidensa eriävät mielipiteet luonto- ja taidelähtöisistä menetelmistä. Hänestä koulutuksessa menetelmiä ei ole sivuttu paljoa mutta silti osa vastustaa sitäkin vähää. Hän on kuitenkin samoilla linjoilla, että ne joilla on halua kartuttaa omaa osaamistaan menetelmien osalta, on siihen mahdollisuus. Tässä hän nostaa Parasta Etelä-Savoon kaltaiset hankkeet ovat hyvä järjestely opiskelun oheen.

On hyvä, että taide- ja luontolähtöiset menetelmät esitellään kaikille, ja ne joita ne enemmän kiinnostavat, saavat pureutua niihin syvemmin halutessaan. Opiskelija 1

Yhteisöpedagogin koulutuksessa on sivuttu taide - ja luontolähtöisiä menetelmiä, mutta ei mielestäni kovin paljoa. Osa opiskelijoista vastustaa äänekkäästi sitäkin vähää. Toisaalta esimerkiksi Parasta Etelä-Savoon hanke ja muut vastaavat pienemmät projektit ovat tuoneet taidetta ja luontoa niille opiskelijoille, joilla on halua työkennellä sen parissa. Mielestäni tämä järjestely on hyvä, sillä kaikki eivät koe taidetta ja luontolähtöisyyttä omakseen ja heille on ehkä turha yrittää sitä yltäkyllin työntääkään. Silti on tärkeää, että ihmisillä, joilla on halua kartuttaa osaamistaan luonto- ja taidelähtöisyydessä, on siihen myös mahdollisuuksia. Opiskelija 2.

World Economic Forum vuonna 2020 listasi kymmenen keskeisintä osaamistarvetta tulevaisuuden työkentillä. Haastattelussa opiskelijoille esiteltiin tämän

listauksen osaamistarpeet ja heiltä kysyttiin tukeeko yhteisöpedagogin koulutus näiden taitojen oppimista. Opiskelijat olivat yhteisesti sitä mieltä, että koulutus tukee näiden oppimista melko hyvin. Monet opiskeluelämän tilanteet edistävät näiden osaamisen oppimista, erityisesti erilaiset ryhmäharjoitteet.

Melko hyvin, meitä kuitenkin opetetaan ajattelemaan itsenäisesti, pohtimaan asioita ja kyseenalaistamaan. Lisäksi väitän, että monet ryhmäharjoitteet, joita koulutuksen alussa erityisesti testaamme, testaavat ja kehittävät monia tällaisia taitoja. Opiskelija 1.

Monet opiskeluelämän tilanteet edistävät edellä mainittuja taitoja. Nuorisoalan etuna on enkä se, että kenttämme on laaja ja jatkuvassa muutoksessa, joten jo opiskeluaikana saa tutustua paljon muuttuvaan lainsäädäntöön sekä yhteiskunnassa vallitsevaan puheeseen. Opintojen aikana käydään paljon keskustelua ja mielipiteen vaihtoa, sekä haastetaan käsityksiä eri asioista. Opinnoissa tehdään paljon ryhmätöitä, sekä erilaisia työelämäprojekteja, eivätkä kokonaisuudet ole lilan valmiiksi pureskeltuja. Opiskelijat kohtaavat haasteita ja vastoinkäymisiä, sekä yrittävät luovia niistä eteenpäin. Osaamistarpeiden kannalta huippujärjestely on mielestäni ollut Juvenia Akatemia, joka tarjoaa paljon sellaista harjoitusta, joita lähiopetus ei välttämättä tarjoa. Opiskelija 2.

Yksi tämän opinnäytetyön tutkimuskysymys käsittelee sitä miten luonto- ja taidelähtöiset menetelmät ovat osana näitä tulevaisuuden taitoja. Opiskelijat ovat yksimielisiä, että luonto- ja taidelähtöiset menetelmät yhdistyvät tulevaisuuden osaamiseen. Luonto- ja taidelähtöiset menetelmät auttavat näiden tulevaisuuden taitojen oppimisessa ja kehittämisessä. Monet listatut taidot ovat helpompi ja luonnollisempi toteuttaa luonto- ja taidelähtöisten menetelmien avulla.

Melko hyvin, meitä kuitenkin opetetaan ajattelemaan itsenäisesti, pohtimaan asioita ja kyseenalaistamaan. Lisäksi väitän, että monet ryhmäharjoitteet, joita koulutuksen alussa erityisesti testaamme, testaavat ja kehittävät monia tällaisia taitoja. Opiskelija 1.

Edellä mainitut taidot yhdistyvät mielestäni osaksi kaikkia menetelmiä, myös luonto- ja taidelähtöisiä. Opiskelija 2.

Luonto- ja taidelähtöisillä menetelmillä monet nuo taidot ovat helpompi ja luonnollisempi toteuttaa. Opiskelija 3.

Parasta Etelä-Savoon -hanke nähtiin myös melko hyvin tukevan tulevaisuuden taitojen oppimista. Hanke on tarjonnut opiskelijoille erilaisen yhteisön virit-

telemään omaa luovuuttaan, kehittämään kriittistä ajattelukykyä ja yhteistyötaitoja.

Melko hyvin. Yhteistyötaitoja, neuvottelutaitoja, sosiaalisia taitoja, luovuutta ja tunneälyä tulee ainakin harjoitettua. Opiskelija 1.

Ainakin hanke on auttanut virittelemään omaa luovuuttaan, luomaan uusia sosiaalisia kontakteja sekä toimimaan hieman erilaisessa yhteisössäkin kenties aiemmin. Myös tunteista ja tunteiden ilmaisusta on puhuttu kenties eri tavalla kuin usein on totuttu. Opiskelija 2

Neuvotellaan mitä kehitetään, pohditaan ajatusta kriittisesti ja pohditaan käyttäjäystävällisyyttä. Opiskelija 3.

5.3 Parasta Etelä-Savoon -hanke osaamisen kouluttajana

Hankkeen tarkoituksena on ollut lisätä ammattilaisten osaamista taide-, kulttuuri- ja luontolähtöisten menetelmien osalta ja pyrkiä juurruttamaan niitä osaksi erilaisia työkenttiä. Mukana on ollut niin työntekijöitä kuin opiskelijoitakin. Haastateltavat opiskelijat ovat lähteneet mukaan hankkeeseen kiinnostuksesta taide- ja luontolähtöisiin menetelmiin.

Se on ollut hyödyksi omalle henkiselle hyvinvoinnilleni, sekä olen oppinut paljon hyviä metodeja ja joita käyttää tulevaisuuden työelämässä. Opiskelija 1

Olen myös saanut uusia kontakteja ja paljon hyviä kokemuksia, sekä uutta osaamista. Opiskelija 2.

Oppinut uusia toimintatapoja ja menetelmiä ja saanut uusia vinkkejä. Opiskelija 3.

Hankkeessa onkin testattu erilaisia menetelmiä pohtien niiden hyvinvointivaikutuksia. Eräs haastateltava kertoikin, että hanke on tukenut ja lisännyt hänen omaa henkistä hyvinvointia. Hanke on antanut opiskelijoille toimintatapoja, vinkkejä ja metodeja, joita he sitten pääsevät hyödyntämään omalla työkentällään. Hankkeen tavoitteena on ollut yhdistää opiskelijoita, ammattilaisia ja palveluiden käyttäjiä yhteen. Tämä moniammatillinen yhteiskehittäminen on ollut opiskelijoiden mielestä erittäin hyödyllisenä, kun ajatellaan tulevaa työuraa. On päästy tutustumaan työelämään ja työntekijöihin, saatu vaihtaa ajatuksia ja ideoita sekä koettu tulevansa kuulluksi ja otetuksi vakavasti. Työuran kannalta

töihin pääseminen ei ehkä helpotu mutta aina voi osua kohdalle tuttu naama ja hanke on lisännyt rohkeutta lähestyä toisen työkentän ammattilaista.

On erittäin hyödyllistä, että on hankkeita, joissa työelämä ja opiskelijat kohtaavat. Tämä mahdollistaa työelämään ja työntekijöihin tutustumisen. En tiedä onko varsinaisesti tästä hankkeesta hyötyä esimerkiksi töihin pääsemiseen, todennäköisesti ei, mutta voihan se olla että jossakin työhaastattelussa olenkin yhteistyön takia se tuttu naama, joka jää mieleen. Opiskelija 1.

Olen itse nauttinut paljon, kun olen saanut työskennellä ihmisten kanssa, jotka tulevat toisesta ympäristöstä tai tuntevat minut alun perin oppilaanaan. On ollut mielenkiintoista kuulla erilaisia ajatuksia ja ideoita, sekä voimauttavaa, kun on tullut kuulluksi ja otetuksi vakavasti. Uskon, että hankkeella on merkitystä etenkin siltä kannalta, että jatkossa toisen työkentän ammattilaisia on helpompi lähestyä, kun joukossa onkin tuttuja ja ymmärtää jo hieman myös heidän ajatusmaailmaansa. Opiskelija 2.

Haastattelussa kysyin opiskelijoilta, että tukeeko hanke yhteisöpedagogilta vaadittavaa osaamista. Koulutuksen aikana puhutaan paljon verkostoitumisesta ja monialaisesta yhteistyöstä. Eräs opiskelija muotoilikin vastauksensa näin:

Mielestäni hanke on antanut hyviä käytännön kokemuksia näistä molemmista ja tehnyt sen rohkeammin kuin normaali opetus, jossa aihe jää lähinnä käsitetasolle. Opiskelija 2.

Hanke on antanut uusien harjoitteiden ja menetelmien lisäksi kokemuspintaa. Opiskelijat ovat saaneet käytännön kokemuksia moniammatillisuudesta. Lisäksi kuulleet hankkeessa mukana olleilta jo työelämässä olevilta kuinka jotkin asiat käytännössä toimii. Osa on päässyt kokeilemaan hankkeessa opittuja menetelmiä, osalla tullut peruutuksia niissä missä menetelmiä olisi tullut hyödynnettyä ja osa odottelee työelämään pääsyä. Jokaisella haastateltavalla kuitenkin intoa ja kiinnostusta menetelmien hyödyntämiseen löytyy.

Olisin testannut Land Art -tyylistä menetelmää maahanmuuttajien kanssa erääseen toiseen kurssiin liittyvässä projektissa, mutta koronan takia tämä tapahtuma peruttiin. Vielä en ole mennessä testata, oli parin kuukauden kesätyöni seurakunnan nuorisotyössä. Siellä tehtävää, jossa kirjoitettiin tietty aika muutaman kuvan pohjalta. Opiskelija 1.

Olen testannut kaikkia oppimiani menetelmiä kerhoissa. Opiskelija 3.

Puutteita kysyttäessä olisi toivottu joitain edellisvuosien yhteisöpedagogien opintojen sisältöä, enemmän tanssia ja luonnossa liikkumista. Ei niin tunnetuista menetelmistä esimerkiksi pelien ja roolipelien hyödyntämisestä olisi voinut tarkastella syvemmin, kertoo eräs opiskelija.

Ehkä itse tanssivana ihmisenä haaveilen lisää liikkeen ja tanssin hyödyntämisestä. ja myös luonnossa liikkumista olisi voinut olla enemmän, toisaalta tähänkin on keväällä vaikuttanut korona. Ehkä olisi ollut kiva kuulla lisää joistakin erikoisemmista itselle täysin uusista menetelmistä, esimerkiksi to pelien ja roolipelien hyödyntäminen oli mielestäni loistava pointti. Opiskelija 1.

Olisi kiva, jos olisi edellisten vuosien yp opintojen juttuja, joista olen kuullut. Opiskelija 3.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä opinnäytetyössä yhdistyvät kolme mielenkiintoista aihetta: Yhteisöpedagogin koulutus ja sen uran tulevaisuuden näkymät, luonto- ja taidelähtöiset menetelmät sekä Parasta Etelä-Savoon -hanke. Tulevaisuus on aina mielenkiintoinen mutta samalla haastava aihe tutkia, koskaan ei voi varmaksi sanoa miten asiat ovat viiden vuoden päästä. Mahdollisuuksien ja todennäköisyyksien ennakoiminen on kuitenkin tärkeää valmistautumisen vuoksi. Tästä syystä nuoriso- ja sosiaalialojen tekemä ennaltaehkäisevä työ on tärkeää.

Tässä tutkimuksessa on käsitelty World Economic Forumin vuonna 2020 analysoimaa ja listaamaa kymmentä tulevaisuuden osaamistarvetta sekä listauksen synnyttämiä jatkoanalysointeja. On tärkeää, että koulutuksissa huomioidaan näitä tulevaisuuden taitoja ja haastateltavien vastauksien perusteella yhteisöpedagogin koulutus ja Xamk järjestämällään hankkeella tukee näiden taitojen oppimista.

Haastateltavat yhteisöpedagogiopiskelijat näkevät luonto- ja taidelähtöisten menetelmien hallinnan tärkeänä osana edellä puhutuista tulevaisuuden taidoista. Nämä menetelmät ovat erittäin ajankohtaisia hyvinvointivaikutustensa vuoksi. Vuoden 2021 kouluterveyskysely osoittaa, että lasten ja nuorten tyytyväisyys elämään on vähentynyt verrattaessa vuoteen 2019. Nuorista tytöistä 30% kertoi kokevansa kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Myös poikien ahdistuneisuus oli noussut verrattuna vuoteen 2019. Lähivuosina saamme

todennäköisesti tutkimusdataa siitä millainen vaikutus koronapandemian luomalla eritäytyneisyydellä on ollut näihin lukuihin.

Haastateltavista osa nosti esiin muiden opiskelijakavereiden kielteisen suhtautumisen luonto- ja taidelähtöisten menetelmien opetuksen tärkeyteen. Nyt haastatteluun osallistui opiskelijoita jotka olivat lähteneet kyseisiä menetelmiä sisältävään hankkeeseen, joten on oletettavaa heidän kiinnostuneen kyseisistä menetelmistä. Olisi kiintoisaa saada opiskelijoiden, jotka ajattelevat kriittisesti kyseisiä menetelmiä kohtaan, ääni kuuluviin. Onko taustalla mahdollisesti peruskoulun taitolähtöinen lähestyminen kuvaamataidon, musiikin ja liikunnan osalta? Eivätkö he ole mahdollisesti kokeneet näiden menetelmien hyvää oloa tuottavia vaikutuksia? Mitkä menetelmät heistä mahdollisesti olisi parempia tai korvaamaan luonto- ja taidelähtöiset menetelmät hyvinvointivaikutusten näkökulmasta?

Luonto- ja taidelähtöisten menetelmien käyttämisestä ei hyödy vain asiakkaat. Opiskelija 1. nostaakin esille, että hankkeeseen osallistuminen on ollut hyödyksi hänen omalle hyvinvoinnilleen (mts. 26). Menetelmien käyttämisen taustalla voi hyvinkin olla myös itsekäs syy. Ei vain tarjota asiakkaille menetelmien synnyttämiä hyvinvointivaikutuksia vaan hyödytään myös itse niitä hyödyntämällä. Luonnollisesti halutaan, että oma työ on mahdollisimman mielekästä. WHO (2019) vahvistaakin, että hyvinvointivaikutukset koskettavat myös koki-
jan lisäksi tekijää. Luonto- ja taidelähtöisiä menetelmiä käyttämällä oman työn mielekkyyttä voi lisätä. Työhyvinvoinnin lisäämisen lisäksi pääsee nauttimaan yleisestä henkisen hyvinvoinnin lisääntymisestä.

LÄHTEET

Hautamäki, L. 2019. Monilajinen hyvinvointi: Eläimet, bakteerit, ympäristön ja ihmisen terveys. Levón-Instituutin julkaisuja 143. Vaasan yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/8172/978-952-476-861-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 17.5.2022].

Heikkinen, V. 2020. Tekstianalyysi. Miksi kielellisillä valinnoilla on merkitystä? Gaudeamus.

Houni, P., Turpeinen, I. & Vuolasto, J. 2020. Taidetta! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja. Taiteen edistämiskeskus. Helsinki. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://www.taike.fi/documents/10921/1332027/Kulttuurihyvinvoinnin+k%C3%A4sikirja/00390626-4ee5-c833-3a72-28f388ce5781> [viitattu 26.4.2022.]

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.

Hyvärinen, M., Suoninen, E. & Vuori, J. Haastattelut. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/haastattelut/> [viitattu 21.2.2022].

Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus. YK. Ihmisoikeusliitto. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/> [viitattu 26.4.2022].

Jaatinen, E. & Aschan, T. 2020. Minusta tulee taidetta. Ihmisen huoltokirja.

Hyvinvointia taiteesta, kulttuurista ja luonnosta. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/475407/URNISBN9789523443204.pdf?sequence=2&isAllowed=y> [viitattu 17.5.2022].

Kenttä, P. 2021. Monipuolinen itsensä johtaminen on työelämän tärkein henkilökohtainen taito vuonna 2025.

<https://filosofianakatemia.fi/blogi/monipuolinen-itsensa-johtaminen-on-tyoelaman-tarkein-henkilokohtainen-taito-vuonna-2025/>

Kuoppala, A. 1998. Sähköpostihaastattelu Aineistonkeruumenetelmänä. Tapaustudkimus saksalaisten ja japanilaisten harjoittelijoiden sähköpostihaastattelusta. Jyväskylän yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/12939> [viitattu 17.5.2022].

Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2021. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-sivusto. Saatavilla:

<https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/lasten-ja-nuorten-hyvinvointi-kouluterveyskysely> [viitattu 4.4.2022].

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia 2030. 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019-12. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161521/OKM12.pdf> [viitattu 17.5.2022].

Puccio, G. Creativity: A Skill To Cultivate In The 21st Century. Develop Intelligence. WWW-sivusto. Saatavilla:

<https://www.developintelligence.com/blog/2017/09/creativity-skill-cultivate-21st-century/> [viitattu 17.5.2022].

Scott, C. L. 2015. The futures of learning 3; What kind of pedagogies for the 21st century? United nations educational, scientific and cultural organization. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243126> [viitattu 17.5.2022].

Soft skills. Mitä sinun tulisi tietää pehmeistä taidoista. 2020. Clevry. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.clevry.com/fi/materiaalit/soft-skills> [viitattu 17.5.2022].

Southwest Charlotte STEM Academy. What Are the 4 C's of 21st-Century Skills? WWW-sivusto. Saatavilla: <https://scstemacademy.org/4-cs-of-21st-century-skills/> [viitattu 17.5.2022].

Stauffer, B. 2021. What are 21st century skills? Applied Educational Systems. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.aeseducation.com/blog/what-are-21st-century-skills> [viitattu 17.5.2022].

Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisiä kompetensseista ja niiden soveltamisesta. 2022. Ammattikorkeakoulujen rehtorinneuvosto Arene ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2022/Kompetenssit/Suositus%20ammattikorkeakoulujen%20yhteisiksi%20kompetensseiksi.pdf?t=1642539572> [viitattu 17.5.2022].

The Future of Jobs Report. 2020. World Economic Forum. PDF-dokumentti. Saatavilla: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf [viitattu 26.4.2022].

Top 10 -taidot tulevaisuuden työelämässä. 2019. Clevry. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.studentwork.com/fi-fi/blogi/top-10-taidot-tulevaisuuden-tyoelamassa/> [viitattu 26.4.2022].

What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review. 2019. World Health Organization. PDF-dokumentti. Saatavilla: <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/what-is-the-evidence-on-the-role-of-the-arts-in-improving-health-and-well-being-a-scoping-review-2019> [viitattu 26.4.2022].

XAMK. Yhteisöpedagogi (amk), Nuorisokasvatus ja nuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.xamk.fi/koulutukset/yhteisopedagogi-amk/> [viitattu 17.5.2022].

XAMK. Yhteisopedagogikoulutus humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto, 210op. Opetussuunnitelmat. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://opinto-opas.xamk.fi/index.php/fi/30/fi/123477> [viitattu 17.5.2022].

Haastattelukysymykset

Yhteisöpedagogin työkenttä

1. Miksi sinä opiskelet yhteisöpedagogiksi?
  2. Millaisena näet tulevan yhteisöpedagogin työkentän? Missä näet itsesi työskentelevän?
  3. Millaista osaamista mielestäsi tulevalla työkentällä vaaditaan?
- Taide- ja luontolähtöiset menetelmät osana yhteisöpedagogin työkenttää
    1. Mihin yhteisöpedagogi tarvitsee taide- ja luontolähtöisten menetelmien osaamista työkentällä?
    2. Näetkö itsesi hyödyntämässä näitä menetelmiä tulevassa työssäsi?

Yhteisöpedagogin koulutus ja tulevaisuuden osaaminen

- Yhteisöpedagogikoulutuksen tuoma osaaminen
  1. Onko koulutus vastannut odotuksiasi taide- ja luontolähtöisten menetelmien opetuksen osalta, miten?
  2. Yhteisöpedagogi kykenee soveltamaan pedagogisia ja osallistavia menetelmiä erilaisissa toimintaympäristöissä. Onko taide- ja luontolähtöisten menetelmillä mielestäsi riittävä osuus koulutuksessa? Perustele.
- Tulevaisuuden osaaminen

World Economic Forum on analysoinut ja listannut 10 keskeisintä osaamistarvetta tulevaisuuden työkentillä. 1. Kompleksinen ongelmanratkaisu, 2. kriittinen ajattelu, 3. luovuus, 4. sosiaaliset taidot, 5. yhteistyötaidot, 6. tunneäly, 7. päätöksentekokyky, 8. palveluorientuneisuus, 9. neuvottelutaidot, 10. kognitiivinen joustavuus.

1. Miten yhteisöpedagogikoulutus tukee näiden taitojen oppimista?
2. Miten nämä taidot mielestäsi yhdistyvät taide- ja luontolähtöisten menetelmien osaamiseen?
3. Miten Parasta Etelä-Savoon -hanke tukee näiden taitojen osaamista?

Parasta Etelä-Savoon -hanke osaamisen kouluttajana

1. Miksi sinä olet lähtenyt mukaan hankkeeseen?
2. Miten olet hyötynyt hankkeesta?

3. Parasta Etelä-Savoon –hankkeen tavoitteena on yhdistää ammattilaisia, opiskelijoita ja palveluiden käyttäjiä yhteen. Mitä ajattelet tällaisesta moniammatillisesta yhteiskehittämisestä tulevaa työuraasi ajatellen?
4. Tukeeko hanke yhteisöpedagogin työkentällä vaadittavaa osaamista, miten?
5. Kun tarkastellaan yhteisöpedagogikoulutuksen sisältöä, onko hanke tuonut jotain lisää siihen, mitä?
6. Oletko testannut jotain hankkeessa esiteltyä menetelmää käytännössä? Jos olet, mitä? Jos et, miksi?
7. Onko jotain mitä mielestäsi on jäänyt puuttumaan?

KUVALUETTELO

Kuva 1. Stauffer, B. 2021. What are 21st century skills? Applied Educational Systems. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.aeseducation.com/blog/what-are-21st-century-skills> [viitattu 17.5.2022].